

FLÜT ÖĞRETİMİNDE PSİKOLOJİK TİP KURAMINA DAYALI ÖĞRENME STİLİ ODAKLI ÖĞRETİM UYGULAMALARININ ÖĞRENCİ BAŞARI DÜZEYİNE ETKİSİ

Öğr. Gör. Dr. Gözde Yüksel
N.E.Ü. A.K.E.F.
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
KONYA
gozdecoskun@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın genel amacı; flüt öğretiminde psikolojik tip kuramına dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamalarının, öğrenci başarı düzeyine etkilerini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda, deneysel araştırma modellerinden karışık deneme (mix type) modeline göre bir araştırma deseni oluşturulmuştur. Söz konusu araştırmada, 2010-2011 öğretim yılı bahar döneminde, N.E.Ü. A.K.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda okuyan flüt öğrencileri (n=22) ile çalışılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere, Myers-Briggs Tip Belirleyicisi'nin Türkçe versiyonu uygulanarak 9 farklı tip kombinasyonuna dayalı 9 farklı öğrenme stiline (ESTJ, ISTJ, INTP, ESTP, ENFP, ENTJ, INTJ, INFJ, ISFP) ulaşılmıştır. Deneysel işlem öncesi, öğrencilerin başarı düzeyinin eşitlenmesi amacıyla, araştırmacı tarafından oluşturulan başarı düzeyi ölçme formu ile, biri araştırmacı olmak üzere 3 uzman tarafından ölçme yapılmış ve öğrencilerin ön test başarı düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark çıkmamıştır ($p = .619 > .05$). Katılımcılar eşitlendikten sonra, deney ve kontrol grubu olarak seçkisiz (random) atanmışlardır. Toplam 10 hafta süren deneysel işlemin ilk 5 haftasında deney grubuna, araştırmacı tarafından uzman görüşü ve onayı alınarak tasarlanan, psikolojik tip kuramına dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamaları ile eğitim verilirken kontrol grubu tip kombinasyonlarının dikkate alınmadığı, olağan (geleneksel) öğretim uygulamaları ile öğrenim görmüştür. 5 haftanın sonunda katılımcılar ara test başarı düzeyi ölçümüne alınmıştır. Ara test ölçümünden sonra gerçekleştirilen son 5 haftada deneysel işlem deney grubunda sürdürülürken, kontrol grubu olağan öğretim uygulamalarından psikolojik tip kuramına dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamalarına geçirilmiştir. Araştırmanın 10 haftalık süreci tamamlandığında deney ve kontrol grubu son test ölçümüne alınmıştır. Araştırma kapsamındaki deney ve kontrol grubu üzerinden elde edilen veriler SPSS paket programı ile çözümlenmiştir. Uzman değerlemeleri arasındaki ilişkinin pozitif yönde olduğu saptandığından, araştırmanın alt problemlerine ilişkin veriler, araştırmacının değerlemeleri kullanılarak çözümlenmiştir. Uzman değerlemeleri arasındaki uyumun saptanmasında Kendall'in Uyum Katsayısı (W), denekler içi ve denekler arası ölçümlerde ilişkili ve ilişkisiz örneklem için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ve Mann Whitney U-Testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; deneysel işlemin ilk 5 haftası sonunda yapılan ara test başarı düzeyi ölçmesinde; deney grubu öğrencileri (n=11) ile kontrol grubu öğrencilerinin (n=11) başarı düzeyi arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p = .014 < .05$). Deneyin son 5 haftası deneysel işleme geçirilen kontrol grubunun ön test- ara test, ara test- son test puan aralığının karşılaştırmasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p = .003 < .05$). Diğer bir ifadeyle psikolojik tip kuramına dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamalarının, katılımcıların başarı düzeyini yükselttiği görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Flüt Öğretimi, Psikolojik Tipler, MBTI, Öğrenme Stili, Başarı Düzeyi.

IN FLUTE TEACHING EFFECT OF LEARNING STYLE ORIENTATED TEACHING PRACTICES BASED ON THE THEORY OF PSYCHOLOGICAL TYPE ON THE ACHIEVEMENT LEVEL OF STUDENT

Abstract

The general aim of study carried out is to research, in flute teaching, the effects of learning style orientated teaching practices based on the theory of psychological type on the achievement level of student. In the direction of this aim, a study design was formed according to the model of mix type test, one of empirical research models. In the study under consideration, in the spring period of

Educational Year 2010- 2011, it was studied on the flute students (n = 22) studying in Main Scientific Branch of Music Education of the Department of Fine Arts Education, Ahmet Keleşoğlu Educational Faculty, Necmettin Erbakan University. On the students participating in the study, administering the Turkish Version of Myers Briggs Type Indicator, 9 different learning style (ESTJ, ISTJ, INTP, ESTP, ENFP, ENTJ, INTJ, INFJ, ISFP), based on 9 different type combination, were reached. Before empirical process, in order to equate the achievement levels of students, by means of an assessment form for achievement level formed by the researcher herself, a measurement was made by three specialist, one of whom is the researcher and between the pre-test achievement levels of students, any statistically significant difference did not turn out ($p = .619 > .05$). After equating the participants, they were randomly assigned as test and control groups. In the first 5 weeks of test totally lasting 10 weeks, while flute education was given to the test group via the practices of learning style orientated flute education based on the theory of psychological type, designed by the searcher, receiving the views and approvals of the specialists, control group was educated via the traditional teaching practices, in which type combinations were not taken into consideration. At the end of 5 weeks, the participants were subjected to the measurement of achievement level on the sub test. In the last 5 weeks realized after the measurement of sub test, while the empirical process was continued in test group, in control group, it was passed from the traditional teaching practices to the learning style orientated teaching practice based on the theory of psychological type. When 10 weeks' process of study were completed, control group were subjected to the post-test measurement. After measurement, the students were asked to submit written report on the way the lecture was treated. The data obtained through the test and control group in the scope of study by means of SPSS package program. Since it was determined that the concordance between the concerns was high, the data on the sub problems of study was solved by using the evaluations of researcher. In identifying the concordance between three concerns, Kendall's Coefficient of Concordance (W) was used and in the measurement of in -subjects and inter - subjects, for the relevant and irrelevant equations, Wilcoxon Signed Ranks Test and Whitney U-Test were utilized. When regarding to the results of study; in the measurement of achievement level of sub test carried out in the first 5 weeks of empirical process, the difference between the students of test group (n = 11) and the students of control group was found significant ($p = .014 < .05$). In comparison of the range of pre-test, sub -test, and post-test of control group included in the process in the last 5 weeks, it was found that there was a *statistically* significant difference ($p = .003 < .05$). On the other hand, it was seen that the learning style orientated style teaching practices based on the theory of type raised the achievement level of participants.

Key Words: Flute Teaching, Psychological Types, MBTI, Learning Style, Achievement Level.

GİRİŞ

Eğitim bilimlerinde, özellikle son on yıl içerisinde yapılan araştırmalara bakıldığında, öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önüne alındığı, öğretmenin sadece öğreten değil aynı zamanda, farklı öğrenmelerin bilincinde, yol gösteren kişi olarak ele alındığı görülmektedir. Bu nedenle öğretmen yetiştiren kurumların, geleceğin öğretmenlerini, yalnızca bilgiyi aktaran kişiler olarak değil, öğrenmeyi öğreten kişiler olarak yetiştirebilmeleri beklenmektedir. Öğrencilerimizin, bir fikri zihinlerinde nasıl olgunlaştırdığını, herhangi bir konu hakkındaki bilgiyi hangi yol ve ne çeşit materyaller ile en rahat edinebildiğini, karar verme ve dış dünyaya yönelme eylemlerini gerçekleştirirken hangi kriterleri öncelikli olarak değerlendirdiğini, pozitif eylemlerini en rahat hangi durumlarda yapabildiğini bilmek, ders işlerken, onlara soru sorarken, görev verirken vb. daha birçok öğrenme etkinliğinde öğretmenlere ve öğretmen adaylarına mesleki yönden önemli bir nitelik kazandırabileceği gibi öğrenme ve öğretme sürecinin daha hızlı ve verimli gerçekleşmesini sağlayabilir. Özetle öğrencilerimizin bireysel farklılıklarına göre yapılandırılmış öğretimin kalitesinin yüksek olabileceği beklenirken, tek tip öğretmelerin süreç içerisinde bireysel ayrılıklara yol açabileceği düşünülmektedir.

Okul öğrenmelerinde bireysel ayrılıklara yol açan en önemli nedenlerden biri öğretimde, grupla yani toplu öğrenmenin can alıcı bir yer ve önem kazanmasıdır. 20 ile 70 arasında öğrenciden oluşan bir gruba yöneltilen

tek tip öğretimin bu öğrencilerden bazıları için etkili olurken diğerleri için etkisiz kalması doğaldır. Bu yönüyle okul öğretimi zamanla artacak olan hatalarla yüklü bir öğretim olma durumundadır. Okul düzeninde hem öğretim hem de öğrenme aksaklıklarını belirleyerek düzelterek yollar bulunmadıkça bu düzen, büyük bir olasılıkla zamanla daha da büyüyen bireysel ayrılıklar yaratmaya devam edecektir (Bloom, 1998:11).

Bloom'un bahsetmiş olduğu tek tip öğretiler çoğu zaman öğretmenin, öğrencilik yıllarından model aldığı bir öğretmenin, öğretim tarzıyla benzeşik bir yaklaşımı benimsemesi veya kendi bilişsel, duyuşsal, toplumsal ve kültürel özellikleri doğrultusunda sınıfını yönetme yolunu seçmesi şeklinde gerçekleşmektedir. Burada dikkatle üzerinde düşünülmesi gereken nokta, öğretim eyleminin kaç kişilik bir sınıfta gerçekleştiği değil, sınıfı oluşturan öğrencilerin başta öğretenden, sonra da birbirlerinden farklı öğrenme yapısına sahip olabileceği ihtimalidir. Öğretmen sınıfındaki öğrencilerin doğal, doğuştan gelen, değiştirilemeyen birtakım farklı özelliklerine göre öğretim ve öğrenme ortamı oluşturabilmeli, tıpkı bir tiyatrocu gibi gerektiğinde, kendi tarzı dışında bile olsa, üzerine düşen rolü en iyi şekilde sahneye koyabilmelidir (Yüksel, 2013:13).

Eğitim ve öğretim alanında yapılan bilimsel yazına bakıldığında, öğrencilerin bireysel farklılıklarının, öğrenme stili modelleri ile ifade edildiği görülmektedir. Sıklıkla kullanılan öğrenme stili modellerinden bazıları şunlardır; Dunn ve Dunn'un öğrenme stili modeli (1974), Grasha ve Reichmann öğrenme stilleri sınıflaması (1975), Kolb'un öğrenme stilleri modeli (1976), Reinert'in öğrenme stilleri sınıflaması (1976), Jung'un psikolojik tipler (öğrenme türü) kuramı (1977), Gregorc'un öğrenme stilleri sınıflaması (1982), Honey ve Mumford'un öğrenme tercihleri (1986). Bu çalışmada öğrenme stili kavramı, Jung'un Psikolojik Tipler Kuramı'na (PTK) dayalı olarak ele alınmıştır.

Jung'un psikolojik tipler kuramı, Briggs ve Myers'ın yıllar süren çalışmaları sonucu geliştirdiği tip ölçeği; MBTI (Myers Briggs Type Indicator) sayesinde, başta eğitim alanı olmak üzere daha birçok alanda, araştırmacılara kullanım kolaylığı sunmaktadır. Ölçek, kuramın geliştirilmiş dört boyutuna karşılık gelen dört alt ölçekten oluşmaktadır. Tip kuramında bahsedilen dört boyut sadece parçaların birleşimi olarak algılanmamalı, tip teriminin sıkça akla getirdiği gibi durağan, değişmeyen bir yapı olarak düşünülmemelidir. Tip, dinamik bir sistem olup her tip bütünlük bir modeldir. Ölçeğin sonucunda on altı bütünlük tip (model) ortaya çıkmaktadır (Lawrance, 1993:12).

MBTI tercihlerinin kullanımı; günlük yaşamımızda sağ ve sol elimizi kullanmamız gibidir. Gerektiğinde her ikisini de kullanmamıza rağmen yazı yazmak gibi özenli işlerimizde, tercih ettiğimiz elimiz, sağlaksak sağ el, solaksak sol elimiz olmaktadır. Çünkü tercih ettiğimiz elimiz; doğal ve yetkinken, diğeri; acemilik hissi verir ve çaba gerektirir. Tercih edilmeyen elle yazma becerisi geliştirebilirsek de, aynı elle bir iş günü veya okul günü geçirmek oldukça zor olacaktır. Benzer şekilde kurama göre herkesin MBTI'nın dört boyutundaki zıt ikiliklerden birisi için doğal bir tercihi vardır. Tercih edilen süreçleri kullandığımızda, kendimizi yetkin, canlı ve doğal hissettiğimiz en iyi durumumuzdayızdır (Myers, 1998:8).

Psikolojik Tipler Kuramında bahsedilen her bir tip, günümüzde kullanılan en son şekli ile dört boyuttan oluşmaktadır. Her boyut kendi içerisinde zıt ikilikler barındırmaktadır. Bu zıt ikilikler herkes tarafından zaman zaman kullanılıyor olsa da, her birimizin baskın olarak tercih ettiği bir yol olduğu kabul edilmektedir. Her boyut için, tercih ettiğimiz alt boyut, tip kombinasyonumuzu meydana getirmektedir. Kuramda yer alan tipler, bu dört boyuttan, farklı kombinasyonlarla birleşimlerinden oluşan 16 farklı tip kombinasyonunu meydana getirmekte ve zıt ikilikleri temsil eden harflerle simgelenmektedir. Kuram'a ilişkin ilk boyut, bilgi edinme ve karar verme ile ilgili **zihinsel süreçleri** nasıl kullanmayı tercih ettiğimiz ile ilgili boyuttur. Kişi bu zihinsel süreçleri, baskın bir şekilde; **dışadönük** (extraversion, "E") veya **içedönük** (introversion, "I") bir şekilde kullanır. İkinci boyut **bilgiyi baskın olarak hangi yolla edindiğimiz** ile ilgilidir. Kişi bilgiyi baskın bir şekilde; **duyuları** yolu ile (sensing, "S") veya **sezgileri** yolu ile (intuition, "N") elde etmeyi tercih eder. Üçüncü boyut **karar verirken** baskın olarak hangi zihinsel süreci kullanmayı tercih ettiğimiz ile ilgilidir. Kişi karar verme eylemini, baskın bir şekilde; **düşünme** (thinking, "T") veya **hissetme** (feeling, "F") yoluyla gerçekleştirir. Dördüncü ve son boyut ise **dış çevreye karşı baskın bir şekilde alınan tavrı** ifade etmektedir. Kişi dış çevreye, baskın bir şekilde; **yargılama** (judging, "J") veya **algılama** (perception, "P") tavrı ile yönelir. Şekil 1'de tip kombinasyonlarını oluşturan boyutlar, boyutların işlevi ve her boyutta yer alan zıt ikilikler, simgelenildikleri harflerle birlikte görülmektedir.

I. BOYUT	II. BOYUT	III. BOYUT	IV. BOYUT
Zihinsel Süreçleri Kullanmadaki Tercihimiz	Zihinsel Süreçler (Bilgi Edinme)	Zihinsel Süreçler (Karar Verme)	Çevreye Karşı Alınan Tavır
Dışadönük ya da İçedönük E I	Duyusal ya da Sezgisel S N	Düşünsel ya da Duygusal T F	Yargısal ya da Algısal J P

Şekil 1: Tip Kombinasyonlarını Oluşturan Boyutlar, İşlevleri ve Zıt İkilipler

Lawrence (2007) "Tip ve Öğrenme Stillere Bakış" adlı kitabında 16 farklı psikolojik tip kombinasyonunun her biri için öğretimi kolaylaştırıcı önerilerde bulunmaktadır. Bu çalışmada, tip kombinasyonlarının öğrenmedeki tercihlerine dayalı olarak farklılaştırılmış, flüt öğretim uygulamalarının öğrenci başarı düzeyi üzerindeki etkisi incelenmiştir.

Bu bağlamda problem cümlesi; **Flüt Öğretiminde, Psikolojik Tip Kuramı'na (PTK) Dayalı Öğrenme Stili Odaklı Öğretim Uygulamalarının Öğrenci Başarı Düzeyine Etkisi Nedir?** şeklinde belirlenmiş, araştırmanın problem cümlesinde genel çerçevesi belirtilen problem durumuna, aşağıdaki **alt problemlerle** cevap aranmıştır.

1. Deney grubu öğrencilerinin ön test -ara test başarı düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Kontrol grubu öğrencilerinin ön test -ara test başarı düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencilerinin ara test başarı düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Deney grubu öğrencilerinin ara test –son test başarı düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Kontrol grubu öğrencilerinin ara test – son test başarı düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Kontrol grubu öğrencilerinin ön test- ara test başarı puan aralığı ile ara test- son test puan aralığı anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
7. Deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencilerinin son test başarı düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

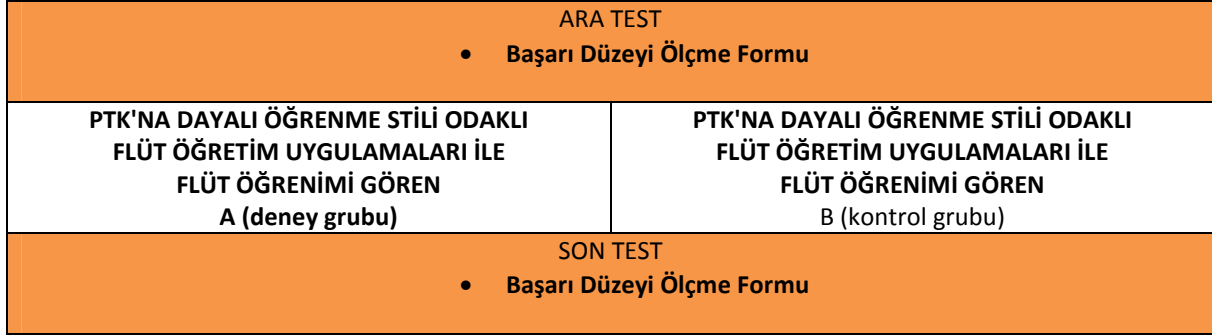
YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmanın modeli, deneysel araştırma desenlerinden, faktörel desenlerin, ön test- ara test- son test kontrol gruplu karışık deneme (mix type) modeline göre desenlenmiştir.

Araştırmada yeni bir flüt öğretim uygulamasının, öğrenci başarı düzeyine etkisi incelenmektedir. Bu nedenle araştırma deseni, sağlamalı olacağı düşünüldüğünden karışık desen olarak oluşturulmuştur. Bu desene göre araştırmanın ilk 5 haftasının sonunda yapılan ara test başarı düzeyi ölçmesi deney ve kontrol gruplarının başarı düzeyi arasında fark ararken, ikinci 5 haftanın sonunda ilk işlemin sağlaması olarak; kontrol grubunun ilk 5 haftada yaptığı sıçrayış ile son beş haftada yaptığı sıçrayış arasındaki fark önem kazanmaktadır. Daha basit bir anlatımla deney ve kontrol grubunun başarı düzeyi, hem **denekler arası** hem de **denekler içi** gözlemlenebilmektedir. Araştırma modeli Şekil 2'de ayrıntılı bir şekilde görülmektedir.

ÖN TEST	
<ul style="list-style-type: none"> • Myers-Briggs Tip Belirleyicisi (MBTI) • Başarı Düzeyi Ölçme Formu 	
PTK'NA DAYALI ÖĞRENME STİLİ ODAKLI FLÜT ÖĞRETİM UYGULAMALARI İLE FLÜT ÖĞRENİMİ GÖREN A (deney grubu)	OLAĞAN ÖĞRETİM UYGULAMALARI İLE FLÜT ÖĞRENİMİ GÖREN B (kontrol grubu)

Şekil 2: Araştırma modeli

Araştırma modelinin ön testinde, katılımcılara Myers Briggs Tip Belirleyicisi ve biri araştırmacı olmak üzere 3 ayrı uzman tarafından "Başarı Düzeyi Ölçme Formu" uygulanarak iki ayrı grup oluşturulmuştur. Gruplar eşitlendikten sonra denekler, deney ve kontrol grubu olarak seçkisiz (random) atanmışlardır. Araştırmacı, deney grubunda olan katılımcılara 5 hafta boyunca haftada 1 saat psikolojik tip kuramına dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamaları ile flüt eğitimi verirken, kontrol grubunda bulunan katılımcılara 5 hafta boyunca haftada 1 saat psikolojik tip kuramının dikkate alınmadığı (olağan) öğretim uygulamaları ile flüt eğitimi vermiştir. 5 hafta sonunda deney ve kontrol grubuna tekrar başarı düzeyi ölçme formu kullanılarak ara test ölçmesi yapılmıştır. Çalışmanın ara test ölçmesinden sonra deney grubu ilk 5 haftadaki uygulamalara devam ederken, kontrol grubu olağan flüt öğretim uygulamalarından, psikolojik tip kuramına dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamalarına geçirilmiş ve 5 hafta sonunda her iki gruba da son test başarı düzeyi ölçmesi yapılarak sonuçlar değerlendirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2010-2011 eğitim öğretim yılında Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 26 flüt öğrencisi ve biri araştırmacı olmak üzere 3 uzman gözlemciden oluşmaktadır. Çalışmanın 3. haftasından sonra sağlık, okulu bırakma ve devamsızlık nedeniyle 3 öğrenci deney dışı kalmış ve araştırma 23 kişilik çalışma grubu ile sürdürülmüştür. Verilerin işlenmesi sırasında sayıların eşitlenmesi uygun görülmesi olup toplam 22 öğrencinin verileri üzerinden istatistiksel yöntemler uygulanmıştır. Tablo 1'de araştırmaya katılan flüt öğrencilerinin Psikolojik Tip Kuramı'na dayalı öğrenme stili kombinasyonlarına göre dağılımları deney ve kontrol grubu olarak görülmektedir.

Tablo 1: Deney ve Kontrol Grubunun Tip Kombinasyonlarının Dağılımı

Tip Kombinasyonları	Deney	Kontrol	Toplam
ESTJ	3	3	6
ISTJ	3	3	6
INTP	1	1	2
ESTP	1	1	2
ENFP	1	1	2
ENTJ	1	-	1
INTJ	-	1	1
INFJ	-	1	1
ISFP	1	-	1
TOPLAM	11	11	22

Tablo 1'de görüldüğü gibi deneklerin ESTJ, ISTJ, INTP, ESTP, ENFP öğrenme stili kombinasyonları her iki grupta da eşit dağılım gösterirken, ENTJ, INTJ, INFJ ve ISFJ kombinasyonlarında denek sayılarının eşit olmadığı görülmektedir. Bu durum uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiş, araştırmada öğrenme stillerine dayalı flüt öğretim uygulamalarının öğrenci başarı düzeyine etkisi araştırılacağından elde edilen kombinasyonların yeterli oranda çeşitlilik gösterdiği ve kombinasyonların eşit dağılmak zorunda olmadığı görüşüne varılmıştır. Deneysel işlem öncesi, çalışma grubunun başarı düzeylerinin eşit olup olmadığı, araştırmacı tarafından hazırlanan 6 temel

hedef davranışa ilişkin derecelendirmeli başarı düzeyi ölçme formu kullanılarak biri araştırmacı olmak üzere toplam üç alan uzman tarafından puanlanmıştır. Uzmanların deneklere verdikleri ön test- ara test- son test başarı puanları arasındaki uyum Kendall'in Uyum Katsayısı (W) kullanılarak hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Uzman Puanlamaları Arasındaki Uyum

		N	Ortalama	Standart Sapma	Minimum	Maximum
Ön test	Uzman 1	22	10,86	4,324	6	19
	Uzman 2	22	9,50	3,143	6	17
	Uzman 3	22	10,91	3,804	6	19
Ara test	Uzman 1	22	13,41	4,717	6	22
	Uzman 2	22	13,77	4,628	6	23
	Uzman 3	22	14,36	5,269	5	23
Son test	Uzman 1	22	18,45	6,147	8	28
	Uzman 2	22	20,09	5,855	8	29
	Uzman 3	22	18,91	5,855	9	28
Kendall W= .799				p= .000*		

Tablo 2' ye bakıldığında üç uzmandan elde edilen puanlar arasındaki uyum .000 düzeyinde önemli ve W= .799 olarak saptandığından üç uzmanın öğrencilere verdiği puanlar arasında yüksek düzeyde uyum olduğu söylenebilir. Bu nedenle araştırmanın diğer analizlerinde araştırmacının puanlamaları göz önünde bulundurulmuştur. Buradan hareketle deneysel işlem öncesi deney ve kontrol grubunun ön test başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmesi amacı ile Mann Whitney U-Testi uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön test başarı düzeyini gösteren istatistiksel sonuçlar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3: Deney ve Kontrol Grubunun Ön Test Başarı Düzeyini Gösteren Tablo (Mann Whitney U)

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	P
Deney	11	10,82	119.00	53.00	-.497	.619
Kontrol	11	12.18	134.00			

(p>.05)

Tablo 3 incelendiğinde, deney ve kontrol grubunun ön test başarı düzeyi arasındaki fark 0.619 düzeyinde önemli bulunmadığından (z= -.497, p>.05), deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilerin başarı puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ya da her iki grubun da ölçülen hedef davranışlar bakımından eşit olduğu söylenebilir.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören flüt öğrencilerinin Psikolojik Tıp Kuramı'na dayalı öğrenme stillerinin belirlenmesinde, Myers-Briggs Tip Belirleyicisi'nin Tuzcuoğlu (1996) tarafından oluşturulan Türkçe versiyonu, kendisinden izin alınarak kullanılmıştır. Öğrenme stillerinin belirlenmesinde, Myers- Briggs tarafından geliştirilen MBTI'nin tercih edilmesinin nedeni, ölçeğin, Carl Jung'un Psikolojik Tıp Kuramı'nın, eğitimde ve daha birçok alanda kullanımını kolaylaştıran, bu kurama dayalı araştırmalarda en çok tercih edilen güvenli ve geçerli bir araç olmasıdır. Araştırmanın kontrol-deney gruplarının eşitlenmesinde ve başarı düzeyi ölçümlerinde kullanılan veriler, araştırmacı tarafından oluşturulan başarı düzeyi ölçme formu kullanılarak toplanmıştır. Başarı düzeyi ölçme formu, duruş, tutuş, pozisyon, havanın kullanımı, artikülasyon ve parmak basıncı olmak üzere toplam 6 hedef davranışın "Hiç", "Çok Az", "Kısmen", "Büyük Ölçüde", "Tamamen" şeklinde değerlendirildiği derecelendirmeli bir formdur. Deney ve Kontrol grubu olmak üzere 22 flüt öğrencisi ile yapılan tüm dersler öğrencilerin izni alınarak 10 hafta boyunca video teknolojisi yardımı ile kayıt altına alınmıştır. Deney ve kontrol gruplarının başarı düzeyine ilişkin veriler ön test, ara test ve son test video kayıtlarından, biri araştırmacı olmak

üzere 3 alan uzmanı tarafından başarı düzeyi ölçme formu kullanılarak toplanmıştır. Uygulamanın ilk 5 haftasında kontrol grubuna uygulanan olağan flüt öğretim uygulamaları, araştırmanın yansız ve etik bir şekilde sürdürüldüğünü ortaya koymak amacıyla, bireysel çalgı eğitimi alanında uzmanlaşmış bir uzman tarafından video kayıtları izlenerek değerlendirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, Myers-Briggs Tip Belirleyicisi'nin, dilsel eşdeğerlilik, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Tuzcuoğlu tarafından düzenlenen (1996) Türkçe versiyonu, kendisinden izin alınarak kullanılmıştır. Tuzcuoğlu'na (1996:68-70) göre İngilizce ve Türkçe formlara aynı deneklerin verdikleri cevaplar arasındaki uyum EI'da %78.12-% 100, SN'de %68.75-%100, TF'de % 56. 25- % 100, JP'de %75-% 100 arasında değişmektedir. Her bir boyut için iki form arasında farklılaşan cevapların belirli bir yön taşımadığı işaret testiyle belirlenmiştir. Araştırmanın güvenilirlik katsayısının saptanması amacıyla MBTI'nin devamlılığı ile birlikte iç tutarlılık katsayıları belirlenmiştir. Tüm testin ve alt ölçeklerin iç tutarlılıklarının hesaplanmasında; Spearman- Brown, Flanagan, Rulon, Horst, Mosier formülleri kullanılmıştır. Kullanılan her bir formül ile elde edilen iç tutarlılık katsayıları arasında benzerlik bulunmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılığının belirlenmesi amacıyla ayrıca, Cronbach alpha katsayıları da hesaplanmış, EI boyutunda 0.96, SN boyutunda 0.88, TF boyutunda 0.92, JP boyutunda da 0.96 değerleri gibi yüksek düzeyde olduğu, kuvvetli bir tutarlılık taşıdığı belirlenmiştir (Tuzcuoğlu, 1996:72-78).

BULGULAR VE YORUM

1. Deney Grubu Öğrencilerinin Ön test- Ara test Başarı Puanı Arasındaki Fark

Araştırmanın birinci alt probleminde, PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören deney grubu öğrencilerinin ön test- ara test başarı puanı arasında anlamlı bir fark olup olmadığı sorulmaktadır. Bu alt probleme cevap bulmak amacıyla deney grubuna ilişkin ön test- ara test başarı puanı arasındaki farkın anlamlılık düzeyi Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılarak hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Deney Grubu Öğrencilerinin Ön Test-Ara Test Başarı Puanı Karşılaştırması (Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi)

Ön test-Ara test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif sıra	0	0	0	-2.943	.003*
Pozitif sıra	11	6.00	66.00		
Eşit	0	-	-		

(*p<.05)

Tablo 4'te görüldüğü gibi deney grubunun ön test - ara test başarı puanı arasındaki fark .003 düzeyinde önemli bulunduğundan (z= -2.943, p< 05), bulunan farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir. Diğer bir ifadeyle, çıkan değerlere göre psikolojik tip kuramına dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamalarının flüt öğretiminde uygulanabileceğini söylemek mümkündür.

2. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön test- Ara test Başarı Puanı Arasındaki Fark

Araştırmanın ikinci alt probleminde, olağan öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören deney grubu öğrencilerinin ön test- ara test başarı puanı arasında anlamlı bir fark olup olmadığı sorulmaktadır. Bu alt probleme cevap bulmak amacıyla kontrol grubuna ilişkin ön test- ara test başarı puanı arasındaki farkın anlamlılık düzeyi Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılarak hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön Test-Ara Test Başarı Puanı Karşılaştırması (Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi)

Ön test-Ara test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif sıra	1	4.50	4.50	-1.897	.058
Pozitif sıra	7	4.50	31.50		
Eşit	3	-	-		

(p>.05)

Tablo 5'te görüldüğü gibi; kontrol grubu öğrencilerinin ön test- ara test başarı puanı arasındaki fark .058 düzeyinde önemli bulunmadığından ($z = -1.897$, $p > .05$), saptanan fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Kontrol grubu öğrencilerinin ara test başarı puanı her ne kadar farklılık gösterse de ara test ile karşılaştırıldığında çıkan değer sınırdan olduğundan istatistiksel olarak anlamlı değildir. Buna göre 5 haftalık süreçte gerçekleştirilen olağan öğretim uygulamalarının, öğrenci başarı düzeyini artırma bakımından yetersiz kaldığı söylenebilir.

3. Deney-Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ara Test Puanı Arasındaki Fark

Araştırmanın üçüncü alt problemde PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören deney grubu öğrencileri ile olağan öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören kontrol grubu öğrencilerinin ara test başarı puanı arasında anlamlı bir fark olup olmadığı sorulmaktadır. Bu alt probleme cevap bulabilmek amacıyla, deney ve kontrol gruplarının ara test başarı puanları arasındaki farkın anlamlılık düzeyi, Mann Whitney U-Testi kullanılarak hesaplanmış, sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Deney ve Kontrol Grubu Ara Test Puan Karşılaştırması (Mann Whitney U-Test)

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	P
Deney	11	14,82	163.00	24.00	-2.446	.014*
Kontrol	11	8.18	90.00			

(* $p < .05$)

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular Tablo 6 üzerinde incelendiğinde; deney grubu öğrencilerinin ara test başarı puanı ile kontrol grubu öğrencilerinin ara test başarı puanı arasındaki fark .014 düzeyinde önemli bulunduğundan ($z = -2.446$, $p < .05$), saptanan fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Elde edilen bulgulardan yola çıkarak, PTK 'na dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamalarının, öğrencilerin başarı düzeyini arttırmada, olağan öğretim uygulamalarına oranla daha etkili olduğu söylenebilir.

4. Deney Grubu Öğrencilerinin Ara Test- Son Test Başarı Puanı Arasındaki Fark

Araştırmanın dördüncü alt problemde; PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören deney grubu öğrencilerinin ara test- son test başarı puanı arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı sorulmaktadır. Bu alt probleme cevap bulabilmek amacıyla deney grubuna ilişkin ara test- son test başarı puanı arasındaki farkın anlamlılık düzeyi Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılarak hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Deney Grubu Öğrencilerinin Ara Test- Son Test Başarı Puanı Karşılaştırması (Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi)

Ara test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif sıra	0	0	0	-2.950	.003*
Pozitif sıra	11	6.00	66.00		
Eşit	0	-	-		

(* $p < .05$)

Tablo 7'deki bulgular incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin ara test başarı puanı ile son test başarı puanı arasındaki fark .003 düzeyinde önemli bulunduğundan ($z = -2.950$, $p < .05$), saptanan fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre deney grubuna uygulanan PTK 'na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamalarının ara test- son test arası (5 hafta) öğrenme sürecinde başarı düzeyi açısından yararlı olduğu söylenebilir.

5. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ara Test- Son Test Başarı Puanı Arasındaki Fark

Araştırmanın beşinci alt problemde; deneyin son beş haftası PTK 'na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören kontrol grubu öğrencilerinin ara test- son test başarı düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı sorulmaktadır. Bu alt probleme cevap bulabilmek amacıyla kontrol grubuna

ilişkin ara test- son test başarı düzeyi arasındaki farkın anlamlılık düzeyi Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılarak hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ara Test- Son Test Başarı Puanı Karşılaştırması (Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi)

Ara test-Son test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif sıra	0	0	0	-2.937	.003*
Pozitif sıra	11	6.00	66.00		
Eşit	0	-	-		

(*p<.05)

Tablo 8'deki bulgular incelendiğinde, kontrol grubunun ara test - son test başarı düzeyi arasındaki fark .003 düzeyinde önemli bulunduğundan ($z = -2.937$, $p < .05$), saptanan fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Elde edilen fark araştırmanın ikinci alt problemindeki bulgular da göz önünde bulundurularak yorumlandığında; olağan öğretim uygulamaları ile araştırmanın ilk beş haftası sonunda ön test- ara test başarı düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenemeyen kontrol grubu öğrencilerinin, deneysel uygulamaya geçtikten sonra yapılan son test ölçümlerinde başarı elde etmesi araştırma açısından oldukça anlamlı bir bulgudur. Buna göre PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamalarının öğrenci başarısını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

6.Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön test- Ara test Başarı Puan Aralığı ile Ara test- Son test Başarı Puan Aralığı Arasındaki Fark

Araştırmanın altıncı alt probleminde; deneyin ilk beş haftası olağan öğretim uygulamaları ile son beş haftası PTK' na dayalı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören kontrol grubu öğrencilerinin ön test- ara test başarı puan aralığı ile ara test- son test puan aralığının anlamlı bir fark gösterip göstermediği sorulmaktadır. Bu alt probleme cevap bulabilmek amacıyla kontrol grubu öğrencilerinin ön test- ara test başarı puan aralığı ile ara test- son test puan aralığı arasındaki farkın anlamlılık düzeyi Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılarak hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9: Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön Test-Ara Test Başarı Puan Aralığı ile Ara Test-Son Test Başarı Puan Aralığının Karşılaştırması (Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi)

Ön test Ara test Farkı- Ara test Son test Farkı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif sıra	0	0	0	-2.941	.003*
Pozitif sıra	11	6.00	66.00		
Eşit	0	-	-		

(*p<.05)

7. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Son Test Başarı Puanı Arasındaki Fark

Araştırmanın yedinci alt probleminde PTK' na dayalı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören deney grubu öğrencilerinin son test başarı düzeyi ile deneyin sadece son beş haftası PTK' na dayalı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören kontrol grubu öğrencilerinin son test başarı düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı sorulmaktadır. Bu alt probleme cevap bulabilmek amacıyla; PTK' na dayalı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören deney grubu öğrencilerinin son test başarı düzeyi ile deneyin sadece son beş haftası PTK' na dayalı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören kontrol grubu öğrencilerinin son test başarı düzeyi arasındaki farkın anlamlılık düzeyi, Mann Whitney U-Testi kullanılarak hesaplanmış, sonuçlar Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10: Deney ve Kontrol Grubu Son test Başarı Puanı Karşılaştırması (Mann Whitney U-Test)

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	P
Deney	11	12,82	141.00	46.00	-957	.339
Kontrol	11	10.18	112.00			

(p>.05)

Tablo 10'daki bulgular incelendiğinde deney ve kontrol gruplarının son test başarı puanı arasındaki fark .339 düzeyinde önemli bulunmadığından ($z = -957$, $p > .05$), saptanan fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Çıkan sonuç istatistiksel olarak fark göstermese de, flüt öğretimi açısından oldukça manidardır. Çalgı öğretiminde öğrencilere kazandırılmaya çalışılan temel teknik davranışlar yalnızca bir etüd ya da bir eser içerisinde değil, aynı davranışların üzerinde yıllarca çalışılması ve farklı zorluk derecelerinde doğru davranışların korunması, bu davranışlar üzerindeki kontrol becerisinin geliştirilmesi, dönem içerisinde oluşabilecek yanlışların düzeltilmesi, şeklinde düşünülmelidir. Bu nedenle araştırma boyunca başarı düzeyi, flüt öğretimine yönelik 6 temel davranıştan elde edilen puanlara göre değerlendirilmiş, çalışılan etüd ve eserlerin zorluk dereceleri değerlendirmeye alınmamıştır. Araştırmanın yedinci alt problemi kontrol grubu öğrencilerinin, son beş haftada aldığı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamaları sayesinde, ilk beş haftada olağan öğretim uygulamalarıyla kazanamadığı davranışları kazandığı ve bu nedenle yedinci alt problemde deney ve kontrol gruplarının son test başarı düzeyi arasında anlamlı bir fark çıkmadığı yönünde yorumlanmaktadır.

SONUÇ

Yapılan analizler ile;

1. PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamalarının, beş haftalık öğrenme sürecinde, deney grubu öğrencilerinin başarı düzeyini arttırdığı,
2. Beş haftalık öğrenme ve öğretme sürecinde olağan flüt öğretim uygulamalarının kontrol grubu öğrencilerinin başarı puanlarında artışa neden olduğu fakat bu artışın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı,
3. Beş haftalık süreç sonunda; PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören deney grubu öğrencilerinin başarı düzeyinin, olağan öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören kontrol grubu öğrencilerinin başarı düzeyinden yüksek olduğu, diğer bir deyişle flüt öğretiminde, PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamalarının, olağan öğretim uygulamalarına göre pozitif yönde daha etkili olduğu,
4. PTK 'na dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamaları ile flüt öğrenimi gören deney grubu öğrencilerinin başarı düzeyinin, ara test ölçümünden sonraki 5 haftalık öğrenme sürecinde de yükselmeye devam ettiği, ara test başarı düzeyine göre son test başarı düzeyinin daha yüksek olduğu,
5. Deneyin ilk beş haftası olağan flüt öğretim uygulamaları ile öğrenim gören ve ara test ölçümünden sonra PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamalarıyla öğrenme süreci devam ettirilen kontrol grubu öğrencilerinin,
6. Kontrol grubunun PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamaları ile öğrenim gördüğü son beş haftalık süreçte başarı düzeyi bakımından kat ettiği yolun, ilk beş haftalık süreçte (olağan öğretim uygulamaları) başarı düzeyi bakımından kat ettiği yola göre daha etkili olduğu, deney ve kontrol grubunun ara test puan karşılaştırmasında elde edilen anlamlı farkın tesadüfi olmadığı, benzer bir sonucun kontrol grubunun ilk beş ve son beş hafta gördüğü iki farklı öğretim uygulamasında da yeniden gözlemlendiği,
7. Son test başarı düzeyi ölçümlerinde 10 hafta boyunca PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamaları ile öğrenim gören deney grubunun başarı düzeyinin, deneysel işlemin sadece son beş haftası PTK' na dayalı flüt öğretim uygulamaları ile öğrenim gören kontrol grubunun başarı düzeyinden yüksek olduğu ancak istatistiksel olarak anlamlı bir farkın bulunmadığı, çalgı öğretiminde öğrencilere kazandırılmaya çalışılan temel teknik davranışların yalnızca bir etüd ya da bir eser içerisinde değil, aynı davranışların üzerinde yıllarca çalışılması ve farklı zorluk derecelerinde doğru davranışların korunması, bu davranışlar üzerindeki kontrol becerisinin geliştirilmesi, dönem içerisinde oluşabilecek yanlışların düzeltilmesi, şeklinde düşünülmesi gerektiği, bu nedenle araştırma boyunca başarı düzeyinin, flüt öğretimine yönelik 6 temel davranıştan elde edilen puanlara göre değerlendirildiği, araştırmada kontrol

grubu öğrencilerinin, son beş haftada aldığı PTK' na dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamaları sayesinde , ilk beş haftada olağan öğretim uygulamalarıyla kazanamadığı davranışları kazandığı ve bu nedenle yedinci alt problemde deney ve kontrol gruplarının son test başarı düzeyi arasında anlamlı bir fark çıkmadığı,

Araştırmanın alt problemleri bir bütün olarak çalışmanın ana problem cümlesine cevap bulabilmek amacıyla değerlendirildiğinde ise; Flüt öğretiminde psikolojik tip kuramına dayalı öğrenme stili odaklı öğretim uygulamalarının öğrenci başarı düzeyini pozitif yönde etkilediği, uygulamanın hem deney hem de kontrol grubunda başarı düzeyini ve öğrencilerin derse olan motivasyonunu arttırdığı genel sonucuna varılmıştır.

ÖNERİLER

- Araştırma sonuçları incelendiğinde, Psikolojik Tip Kuramı'na dayalı öğrenme stili odaklı flüt öğretim uygulamalarının 5 haftalık bir süreç içerisinde öğrencilerin başarı düzeyini olumlu yönde etkilediği, ölçüm puanlarını yükselttiği görülmektedir. Bu yükselişin öğrencileri daha kısa sürede anlayarak, onlara kendi öğrenme tercihlerine uygun öğretimin verilmesi ile mümkün olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle bu tarz uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanabilir.
- Bu ve buna benzer uygulamaların yalnızca bilimsel çalışmalar içerisinde kalmayıp yeni yaklaşımlar olarak eğitimin her alanında pratik olarak kullanılması ve faydalarının gözlemlenmesi önerilmektedir.
- Araştırmanın çalışma grubunu üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Benzer bir çalışma, uygun ölçekler kullanılarak ortaöğretim bünyesindeki Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor liselerindeki öğrenciler üzerinde de yapılabilir.
- Bu araştırma sonucunda, yapılan uygulamanın öğrencilerin başarı düzeyini olumlu yönde etkilediği görülmüştür fakat araştırma tek başına kuvvetli bir söylem için yeterli değildir. Araştırma, ulusal ve uluslararası literatürde tip kombinasyonlarına dayalı olarak müzik eğitimi alanında gerçekleştirilen, deneysel ilk araştırma olması nedeniyle büyük önem taşımaktadır ancak literatürde bu konuya ilişkin daha fazla araştırmaya ve sonuçlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırma yalnızca müzik eğitiminde değil farklı alanlarda da tekrarlanabilir.
- Psikolojik Tip kuramına ve uygulamada sağlayabileceği kolaylıklara ilişkin, özellikle tiplerin öğrenme tercihlerinin açıklandığı Türkçe kaynak, çevirilerle sağlanabilir ve daha çok öğretmen ve öğretmen adayının bu kaynaklardan faydalanabilmesine olanak sağlanabilir.

Not 1: :Bu araştırma, araştırmacının doktora tezinden oluşturulmuştur.

Not: Bu çalışma 07-09 Kasım 2013 tarihlerinde Antalya'da 22 Ülkenin katılımıyla düzenlenen "2nd World Conference on Educational and Instructional Studies- WCEIS"de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Yüksel, G. (2013). Flüt Öğretiminde Psikolojik Tip Kuramına Dayalı Öğrenme Stili Odaklı Öğretim Uygulamalarının Öğrenci Başarı Düzeyine Etkisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bloom, S. B. (1998). İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme. (Çev. Özçelik, A. Durmuş). Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları: 174, Ankara.

Lawrence, G. (1993). People Types & Tiger Stripes (Third Edition). Center for Applications of Psychological Type Press, Florida.

Lawrence, G.. (2007). Looking at Type and Learning Styles. (Fourth Printing). Center for Applications of Psychological Type Press, Florida.

Myers, Briggs, I. (1998). Introduction to Type. (Sixth Edition).CPP Inc. California.

Tuzcuoğlu,S, A. (1996). Myers Briggs Tip Belirleyicisinin Dilsel Eşdeğerlilik Güvenirlik ve Geçerlilik Çalışması. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.